

Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy

LXXXI Egzamin dla Aktuariuszy

Sesja egzaminacyjna w dniu 18 listopada 2019r.

**Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie
ubezpieczeń**

Imię i nazwisko osoby egzaminowanej: .....

Czas trwania egzaminu: 60 minut

Zadanie 1.

Zakład ubezpieczeń, który stosuje uproszczenia przy sporządzaniu sprawozdań finansowych:

- (A) korzysta z zasady istotności,
- (B) zobowiązany był do uprzedniego uzyskania zgody organu nadzoru w formie decyzji administracyjnej,
- (C) musi być jednostką małą lub mikro.

Zadanie 2.

Porównywalność informacji wynikających ze sprawozdania finansowego jest możliwa dzięki stosowaniu w sprawozdawczości finansowej zasady:

- (A) przewagi treści ekonomicznej nad formą prawną,
- (B) ciągłości,
- (C) ostrożnej wyceny.

Zadanie 3.

Ustalając zdolność zakładu reasekuracji do kontynuowania działalności, Zarząd zakładu sporządzając sprawozdanie finansowe uwzględnia wszystkie informacje dostępne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego dotyczące dającej się przewidzieć przyszłości obejmującej okres:

- (A) nie dłuższy niż jeden rok od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego,
- (B) nie krótszy niż jeden rok od dnia bilansowego,
- (C) nie dłuższy niż jeden rok od dnia bilansowego.

Zadanie 4.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym grupy kapitałowej Bezpieczny Dom, sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości, do której jako podmiot dominujący należy zakład ubezpieczeń działu II, udziały w jednostce stowarzyszonej wykazuje się:

- (A) według wartości godziwej,
- (B) przy zastosowaniu metody pełnej,
- (C) metodą praw własności.

Zadanie 5.

Zakład ubezpieczeń Z NAMI NA ZAWSZE SA przygotowane zgodnie z MSR sprawozdanie finansowe za rok 2018:

- (A) mógł sporządzić w postaci nieustrukturyzowanej, czyli w wersji papierowej,
- (B) musiał sporządzić obowiązkowo w postaci elektronicznej,
- (C) musiał sporządzić obowiązkowo w postaci elektronicznej w strukturze logicznej oraz formie udostępnionym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministerstwa Finansów i opatrzyć podpisem elektronicznym.

Zadanie 6.

Zakład ubezpieczeń PER SEMPRE S.p.A. z siedzibą we Włoszech, otwiera swój oddział w Warszawie. Sprawozdanie finansowe oddziału:

- (A) musi być sporządzone zgodnie z zasadami rachunkowości obowiązującymi we Włoszech,
- (B) może być sporządzone zgodnie z MSR, jeśli PER SEMPRE S.p.A. sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z MSR,
- (C) musi być sporządzone zgodnie z ustawą o rachunkowości.

Zadanie 7.

W rachunku przepływów pieniężnych zakładu ubezpieczeń sporządzającego sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości nabycie akcji własnych wykazywane jest:

- (A) w przepływach środków pieniężnych z działalności lokacyjnej,
- (B) w przepływach środków pieniężnych z działalności operacyjnej,
- (C) w przepływach środków pieniężnych z działalności finansowej.

Zadanie 8.

Zakład ubezpieczeń sporządzał sprawozdania finansowe zgodnie z MSR. WZA podjęło decyzję o rezygnacji z MSR i powrocie do zasad wynikających z ustawy o rachunkowości. Wobec powyższego skutki finansowe przejścia na zasady (politykę) rachunkowości określone w ustawie o rachunkowości zakład powinien odnieść:

- (A) na kapitał (fundusz) własny i wykazać jako zysk (stratę) z lat ubiegłych, a jeżeli skutki przeszacowania aktywów dokonano zgodnie z MSR rozliczono z kapitałem (funduszem) z aktualizacji wyceny – jako zmianę stanu tego kapitału (funduszu),
- (B) na wynik finansowy roku, w którym dokonano zmiany,
- (C) wyłącznie na kapitał (fundusz własny) jako zysk (stratę) z lat ubiegłych.

Zadanie 9.

Zasady (polityka) rachunkowości zakładu ubezpieczeń działu I obejmują m.in. dokumentację opisującą:

- (A) system służący ochronie danych i ich zbiorów,
- (B) strategię ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych,
- (C) system zarządzania ryzykiem rynkowym.

Zadanie 10.

W zakładzie ubezpieczeń i reasekuracji sporządzającym sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości, wzrost wartości prowizji reasekuracyjnej wynikający z prowadzonej działalności w ramach reasekuracji czynnej:

- (A) wpływa na zmniejszenie wyniku technicznego,
- (B) wpływa na zwiększenie wyniku technicznego,
- (C) nie ma wpływu na wynik techniczny.

Zadanie 11.

W wyniku technicznym zakładu ubezpieczeń działu II uwzględnione są m.in:

- (A) ujemne różnice wynikające z rozliczenia ryczałtów dla szkód wypłaconych z umów ubezpieczenia zawartych przez zakład ubezpieczeń i rozliczonych w ramach bezpośredniej likwidacji szkód,
- (B) wszystkie różnice kursowe dotyczące rozrachunków,
- (C) koszty związane z pełnieniem czynności komisarza awaryjnego.

Zadanie 12.

W zakładzie ubezpieczeń sporządzającym sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości, zobowiązania warunkowe z tytułu weksli akceptowanych i indosowanych wykazywane są:

- (A) w pasywach bilansu w pozostałych zobowiązaniach,
- (B) jako element rezerw techniczno- ubezpieczeniowych,
- (C) jako pozycje pozabilansowe.

Zadanie 13.

Zakład ubezpieczeń działu I stosujący ustawę o rachunkowości, w dniu 30 czerwca 20X0 r. nabył udziały w jednostkach podporządkowanych. Na dzień 31 grudnia 20X0 r. zakład ubezpieczeń wykazał dodatnią różnicę z tytułu aktualizacji wyceny posiadanych udziałów w wysokości 20 jednostek. Na dzień 31 grudnia 20X1 r. zakład zidentyfikował przesłanki skutkujące koniecznością pomniejszenia wartości nabytych udziałów o 30 jednostek. Ujemne różnice z tytułu aktualizacji wyceny lokat zakład wykaże:

- (A) jako wynik ujemny z rewaloryzacji lokat w wysokości 30 jednostek,
- (B) w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” jako pomniejszenie wcześniej wykazanej dodatniej różnicy (20 jednostek) oraz w wyniku finansowym (10 jednostek),
- (C) w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” w wysokości 30 jednostek.

Zadanie 14.

Zakład ubezpieczeń, który dokonał przejęcia innego zakładu ubezpieczeń:

- (A) ma obowiązek sporządzić sprawozdanie finansowe na dzień przejęcia innego zakładu ubezpieczeń,
- (B) może sporządzić sprawozdanie finansowe na dzień przejęcia innego zakładu ubezpieczeń,
- (C) sporządza sprawozdanie finansowe na dzień przejęcia o ile rozliczenie następuje metodą łączenia udziałów.

Zadanie 15.

Zakład ubezpieczeń działu II posiadający w swej ofercie ubezpieczenia turystyczne, niewykorzystane druki polis powinien inwentaryzować:

- (A) co najmniej raz w roku obrotowym,
- (B) co najmniej raz na kwartał,
- (C) na koniec każdego dnia roboczego.

Zadanie 16.

Księgi rachunkowe zamyka się:

- (A) w jednostce przejmowanej na dzień poprzedzający dzień połączenia związanego z przejściem jednostki przez inną jednostkę,
- (B) na dzień poprzedzający dzień postawienia jednostki w stan likwidacji lub ogłoszenia upadłości,
- (C) na dzień rozpoczęcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości.

Zadanie 17.

Zakładając, że składka przypisana brutto z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia z grupy 3 działu II wynosi 650 oraz ubezpieczający zapłacił raty składki w wysokości 100, to należności od ubezpieczających wynoszą:

- (A) 100,
- (B) 550,
- (C) 650.

Zadanie 18.

Zakład ubezpieczeń działu II za pośrednictwem agenta ubezpieczeniowego zawarł z ubezpieczającym umowę ubezpieczenia 2 stycznia 201X r., której okres ochrony ubezpieczeniowej rozpoczyna się 1 lutego 201X r. i kończy 30 września 201X r. Składka ubezpieczeniowa z tytułu tej polisy wynosi 160 i jest płacona w 2 równych ratach. Ubezpieczający w dniu zawarcia umowy wpłacił przelewem na konto zakładu ubezpieczeń pierwszą ratę. Termin drugiej raty przypadał na 1 czerwca 201X r. Do 30 czerwca 201X r. zakład ubezpieczeń nie otrzymał drugiej raty składki. Na dzień 30 czerwca 201X r. zakład ubezpieczeń z tytułu tej umowy wykaże:

- (A) składkę przypisaną w kwocie 80,
- (B) należności od ubezpieczających w kwocie 80,
- (C) należności od pośredników ubezpieczeniowych w kwocie 80.

Zadanie 19.

Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości posiada nieruchomość, której cena nabycia pomniejszona o dotychczasowe umorzenie wynosi 3.000 jednostek, zaś jej wartość rynkowa 4.000 jednostek. Posiadana nieruchomość w 60% wykorzystywana jest na własne potrzeby, zaś w 40% przeznaczona jest na cele inwestycyjne. Na koniec okresu sprawozdawczego zakład ubezpieczeń wykaże nieruchomość:

- (A) w kwocie 3.000 jednostek,
- (B) w kwocie 4.000 jednostek,
- (C) w kwocie 3.400 jednostek (1.800 jednostek z tytułu wyceny części nieruchomości przeznaczonej na własne potrzeby (60% ceny nabycia pomniejszonej o dotychczasowe umorzenie) oraz 1.600 jednostek z tytułu wyceny części nieruchomości przeznaczonej na cele inwestycyjne (40% wartości rynkowej)).

Zadanie 20.

Zakład ubezpieczeń działu I stosujący ustawę o rachunkowości w dniu 1 lipca 20X0 r. nabył akcje spółek notowanych na rynku regulowanym, które zaklasyfikował do aktywów dostępnych do sprzedaży (nie są one uwzględniane przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych). Na dzień 31 grudnia 20X0 r. zakład ubezpieczeń wykazał dodatnią różnicę z tytułu aktualizacji wyceny posiadanych akcji w wysokości 100 jednostek. Na dzień 31 grudnia 20X1 r. zakład dokonał wyceny posiadanych akcji i ustalił, że ich wartość jest niższa o 120 jednostek w stosunku do wartości ustalonej na 31 grudnia 20X0 r. (przy czym nie zidentyfikowano potrzeby utworzenia odpisu z tytułu trwałej utraty wartości). Uwzględniając powyższe zakład powinien wykazać ujemne różnice z tytułu aktualizacji wyceny:

- (A) jako wynik ujemny z rewaloryzacji lokat w wysokości 120 jednostek,
- (B) bezpośrednio w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” wykazując wartość ujemną równą 20 jednostkom,
- (C) w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” jako pomniejszenie wcześniej wykazanej dodatniej różnicy (100 jednostek) oraz w wyniku finansowym (20 jednostek).

Zadanie 21.

Jeśli składka przypisana brutto wynosi 500, należności od ubezpieczających z tytułu niezapłaconej składki 200, zaś w okresie sprawozdawczym nastąpił spadek rezerwy składek o 150, to składka zarobiona brutto wynosi:

- (A) 350,
- (B) 650,
- (C) 300.

Zadanie 22.

Zakład ubezpieczeń stosujący ustawę o rachunkowości koszty atestów i ekspertyz przy ocenie ryzyka ubezpieczeniowego zalicza do:

- (A) kosztów likwidacji szkód,
- (B) kosztów akwizycji,
- (C) pozostałych kosztów technicznych.

Zadanie 23.

Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości, pożyczki udzielone jednostkom powiązanym wycenia według:

- (A) kwoty wymaganej zapłaty z zachowaniem zasady ostrożności,
- (B) wartości godziwej,
- (C) skorygowanej ceny nabycia.

Zadanie 24.

Zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości, ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą a ceną nabycia wynikającą z wyceny na dzień bilansowy akcji notowanych na rynku regulowanym zaliczonych do aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu ujmuje:

- (A) bezpośrednio w kapitale własnym w pozycji „kapitał z aktualizacji wyceny” jako wartość ujemną,
- (B) jako niezrealizowane straty na lokatach,
- (C) jako wynik ujemny z rewaloryzacji lokat.

Zadanie 25.

Zakład ubezpieczeń ustalając składkę przypisaną brutto:

- (A) w przypadku koasekuracji, uwzględnia pełną wartość składki ubezpieczeniowej wynikającej z umowy koasekuracji (składka za 100% ryzyka),
- (B) uwzględnia dodatkowe składki w przypadku płatności półrocznych, kwartalnych lub miesięcznych,
- (C) uwzględnia składki jednorazowe, przy czym nie wykazuje składek na ubezpieczenie rentowe.

Zadanie 26.

Biegły rewident badając sprawozdanie finansowe zakładu ubezpieczeń BEZPIECZNY FUNDAMENT SA wydał opinię negatywną. Podział wyniku finansowego wykazanego w tym sprawozdaniu:

- (A) może nastąpić po uzyskaniu zgody Komisji Nadzoru Finansowego,
- (B) jest nieważny z mocy prawa,
- (C) może nastąpić po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający.

Zadanie 27.

Należne wpłaty na rzecz Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, zakład ubezpieczeń działu II stosujący ustawę o rachunkowości ujmuje jako:

- (A) koszty administracyjne,
- (B) pozostałe koszty techniczne na udziale własnym,
- (C) pozostałe koszty operacyjne.

Zadanie 28.

W zakładzie reasekuracji sporządzającym sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości, spadek wartości udziału w zysku cedenta:

- (A) wpływa na zmniejszenie wyniku technicznego,
- (B) wpływa na zwiększenie wyniku technicznego,
- (C) nie ma wpływu na wynik techniczny.

Zadanie 29.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej, której jednostką dominującą jest zakład ubezpieczeń a jednostką zależną jest bank:

- (A) zawsze musi być sporządzone zgodnie z MSR,
- (B) musi być sporządzone zgodnie z MSR jeśli zakład ubezpieczeń jest spółką notowaną na giełdzie,
- (C) jest sporządzone zgodnie z MSR tylko w przypadku jeśli sprawozdania jednostkowe banku i zakładu ubezpieczeń sporządza się zgodnie z MSR.

Zadanie 30.

Zakład ubezpieczeń TYLKO TY SA stosujący MSR, jako zysk ze sprzedaży składnika aktywów niematerialnych, którego wartość była aktualizowana w drodze przeszacowania powinien ująć:

- (A) różnicę między wpływami netto ze sprzedaży składnika aktywów niematerialnych a jego kosztem historycznym,
- (B) różnicę między wpływami netto ze sprzedaży składnika aktywów niematerialnych a jego wartością bilansową powiększoną o pozostałe saldo wyceny dotyczące tego składnika aktywów ujęte w kapitale własnym,
- (C) różnicę między wpływami netto ze sprzedaży składnika aktywów niematerialnych a jego wartością bilansową.

Zadanie 31.

Zakład reasekuracji przy wyliczaniu rezerw techniczno- ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności:

- (A) nie ma konieczności uwzględniania oczekiwanego wzrostu kosztów i roszczeń ubezpieczeniowych,
- (B) uwzględnia wartość gwarancji finansowych zawartych w umowach reasekuracji,
- (C) uwzględnia wartość opcji umownych zawartych w umowach reasekuracji, przy czym nie ma konieczności uwzględniania wpływu przyszłych zmian warunków finansowych i niefinansowych na skorzystanie przez cedentów z opcji umownych.

Zadanie 32.

Zakład ubezpieczeń prognozując przepływy pieniężne wykorzystywane przy obliczaniu najlepszego oszacowania:

- (A) uwzględnia płatności z tytułu odzysków i regresów w zakresie, w jakim kwalifikują się one jako osobne aktywa lub zobowiązania zgodnie z MSR,
- (B) zakłada, że nie będzie ponosił wydatków z tytułu działalności lokacyjnej,
- (C) uwzględnia wydatki ogólne poniesione w związku z obsługą zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych.

Zadanie 33.

Dane wykorzystywane do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności uważa się za kompletne jeśli:

- (A) zawierają one informacje historyczne wystarczające do oceny charakterystyki powiązanych ryzyk oraz zidentyfikowania trendów ryzyk,
- (B) nie występują w nich istotne błędy,
- (C) są zgodne ze swoim przeznaczeniem.

Zadanie 34.

Dla celów wypłacalności zakład ubezpieczeń wycenia dłużne papiery wartościowe:

- (A) według skorygowanej ceny nabycia o ile jej wartość jest niższa od wartości godziwej,
- (B) według wartości godziwej,
- (C) według skorygowanej ceny nabycia w przypadku aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wykupu.

Zadanie 35.

Biegły rewident przeprowadzający badanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń niezwłocznie informuje:

- (A) Polską Agencję Nadzoru Audytowego o ujawnionych podczas badania faktach wskazujących na istotne naruszenie przepisów prawa dotyczących warunków udzielenia zezwolenia lub wykonywania działalności przez zakład ubezpieczeń,
- (B) organ nadzoru o ujawnionych podczas badania faktach wskazujących na zakłócenie ciągłości działania zakładu ubezpieczeń,
- (C) Krajową Radę Biegłych Rewidentów o możliwości odmowy wyrażenia opinii lub wyrażenia opinii z zastrzeżeniami.

Zadanie 36.

Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej:

- (A) podlega zatwierdzeniu przez radę nadzorczą zakładu ubezpieczeń,
- (B) jest składane we właściwym rejestrze sądowym,
- (C) jest ujawniane łącznie ze sprawozdaniem statutowym zakładu ubezpieczeń.

Zadanie 37.

Jeżeli mimo planu naprawczego, który początkowo został uznany za realistyczny, nie usunięto niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności w wymaganym okresie, zakład ubezpieczeń ujawnia niezgodność:

- (A) na koniec trzymiesięcznego okresu, wraz z wyjaśnieniem jej przyczyn i konsekwencji, a także już zastosowanych i dalszych planowanych środków naprawczych,
- (B) na koniec sześciomiesięcznego okresu, wraz z wyjaśnieniem jej przyczyn i konsekwencji, a także już zastosowanych i dalszych planowanych środków naprawczych,
- (C) w kolejnym rocznym sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej, wraz z wyjaśnieniem jej przyczyn i konsekwencji, a także już zastosowanych i dalszych planowanych środków naprawczych.

Zadanie 38.

Umowa z firmą audytorską o badanie sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń:

- (A) jest zawierana na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością przedłużenia na kolejne co najmniej dwuletnie okresy, przy czym maksymalny okres badania przez jedną firmę audytorską nie może przekroczyć pięciu lat,
- (B) musi być zawarta na okres pięciu lat,
- (C) jest zawierana na okres nie krótszy niż dwa lata z możliwością przedłużenia na kolejne roczne okresy, przy czym maksymalny okres badania przez jedną firmę audytorską nie może przekroczyć pięciu lat.

Zadanie 39.

Zakład ubezpieczeń dla celów wypłacalności:

- (A) może stosować modele wyceny, które przewidują możliwość zastosowania wyceny według niższej spośród następujących wartości, to jest wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży,
- (B) koryguje wartość netto zapasów możliwą do uzyskania o szacunkowy koszt przygotowania ich sprzedaży oraz o szacunkowe koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku, jeżeli koszty te są istotne,
- (C) wycenia dotacje niepieniężne według wartości nominalnej.

Zadanie 40.

Wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania sprawozdania finansowego zakładu ubezpieczeń dokonuje:

- (A) zarząd o ile przewiduje to statut zakładu,
- (B) rada nadzorcza o ile przewiduje to statut zakładu,
- (C) wyłącznie organ zatwierdzający sprawozdanie finansowe zakładu.

Egzamin dla Aktuariuszy
Sesja egzaminacyjna w dniu 18 listopada 2019r.

Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie
ubezpieczeń
Arkusz odpowiedzi^{1*}

Imię i nazwisko : .....

Pesel .....

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja ^{2♦}
1	A	
2	B	
3	B	
4	C	
5	B	
6	B	
7	C	
8	A	
9	A	
10	A	
11	A	
12	C	
13	B	
14	A	
15	A	
16	B	
17	B	
18	B	
19	A	
20	B	
21	B	
22	B	
23	C	
24	B	
25	B	
26	B	
27	B	
28	B	
29	B	
30	C	
31	B	
32	C	
33	A	
34	B	
35	B	
36	A	
37	B	
38	A	
39	B	
40	B	

1* Oceniane są wyłącznie odpowiedzi umieszczone w *Arkuszu odpowiedzi*.

2♦ Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.